

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodi každú nedel' u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— „ 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Krajinský rozpočet.

Snem pojednáva teraz krajinský rozpočet na bežiaci rok, koná tedy teraz jednu z najväznejších prác. Že prečo tak neskoro začal pojednávať rozpočet, ačkoľvek ho finančný minister ešte 9. septembra minulého roku zadal, toho príčiny sú dostatočne známe. Neblahé parlamentárne pomery boli na prekážke, že snem skorej nemohol pojednávať rozpočet.

Čo sa týče samého rozpočtu, ten vykazuje dnes už obrovské summy. Asice výdavky obnášajú 503 millionov 246 tisíc a 446 zlatých, príjmy byvše o 49.157 zlatých väčšie, táto summa zjavuje sa v rozpočte čo zvyšok. Jestli že chceme financie krajiny základne posúdiť, tak musíme vedieť, že koľko obnášajú riadne výdavky a či tieto zakrývajú riadne príjmy. V tomto ohľade chvala Pánu Bohu dobre stojíme, lebo u nás riadne príjmy, na ktoré v každých okolnostiach môžeme rátať, nielen že úplne kryjú všetky riadne výdavky, ktoré sa každoročne riadne dostavujú, lež vykazujú 22 a pol milliona zvyšku, ktorá summa sa obracia na rozličné osožné investície, jako sú stavanie krajinských budov, krajinských ciest, rozširovanie železničnej trate atď.

Keď porovnáme krajinský rozpočet na bežiaci rok s rozpočtom minulého roku, tak vidíme, že sa riadne výdavky zvýšily o vyše 10 millionov zlatých, riadne príjmy ale skoro o 12 millionov

zlatých. Toto pomerne dosť veľké zvýšenie riadnych výdavkov je znakom toho, že sa v obore každého ministeriama napreduje, že v obore každého ministeriama pracuje sa na rozvoji krajiny. Zo spomenutého zvýšenia riadnych výdavkov najviac pripadá na ministerium obchodu, ktorého výdavky sa zvýšily viac než o 3 milliony, zatým príde hneď ministerium orby, ktorého výdavky sa zvýšily o vyše poldruha milliona zlatých. Značne sa pozdvihly aj výdavky ministerstva verejnej výchovy a náboženstva, asice o 1 million a 120 tisíc zlatých. Ostatné ministerstvá uspokojily sa s menším, niže milliona stojacim zvýšením výdavkov. Zajímavé je ale vedieť aj to, jakým spôsobom mieni finančný minister docieliť to, že

Otče mój! jestli možné, odvrát tento kalich odo mňa.

riadne príjmy budú toho roku skoro o 12 millionov viac obnášať, než obnášaly minulého roku. Z tejto veľkej summy najväčšia čiastka pripadá na príjmy finančného ministerstva, asice príjmy zvýšené sú tu o 5 millionov zlatých. Z týchto 5

millionov pripadá: na priamu daň 1 million zlatých. Rozličné odvetvia priamych daní, jako: domová daň, úroková, dôchodková daň, daň premávkových podnikov atď. zvýšené sú o poldruha miliona zlatých, pretože je ale *pozemková daň* znížená o pol miliona zlatých, tak zvýšenie obnáša iba 1 million zlatých. Prijmy z potravných daní zvýšené sú o 2,741.000 zlatých, prijmy zo šteplov a súdnych poplatkov o 1,291.000 zl. Ostatné odvetvia, jako prijmy z dohánu, zo soli atď. donesú tohoto roku tiež o pár stotisíc zlatých viac, než minulého roku. Značne sú pozdvižené prijmy ministerstva obchodu, asice viac donesú toho roku železnice a pošta. Zvýšenie prijmov pri ministerstve orby obnáša tiež vyše miliona zlatých, asice zvýšia sa prijmy z lesov a z korunných statkov.

Prv, než by sme prešli na spôsob, jakým sa pojednáva krajinský rozpočet, musíme podotknúť, že zostavenie rozpočtu je úplne vecné. Dokazujú to aj nasledujúce dáta. Keď finančný minister zadal krajinský rozpočet na bežiaci rok, vtedy už boli známe záverečné účty z r. 1897. Tieto záverečné účty vykazujú, že príjem z priamych daní obnášal o 11 millionov viac, než koľko bolo do rozpočtu vzaté; príjem z potravných daní obnášal skoro o 12 millionov viac; prijmy zo šteplov a súdobných poplatkov o 3 miliony 368 tisíc; prijmy z dohánu o 1,683.000 zlatých atď. A finančný minister napriek tomuto skvelému skutočnému výsledku prijmy len mierne pozdvihol, tak že sa s úplnou istotou dá očakávať, že prijmy budú na každý pád viac obnášať, než jako to bolo do rozpočtu vzaté. Nemôžeme ale mlčaním pominiť, že ustavičné zrastanie riadnych výdavkov môže istou obavou naplniť srdcia občanov. V tomto ohľade avšak uspokojiť nás môže tá prísna sporivosť a všeobecná obozretnosť, ktorú má finančný minister vždy na zreteli, kedykoľvek jedon alebo druhý minister žiada zvýšenie výdavkov. Ostatne ustavičný vývin krajiny nevyhnutne vyžaduje zvýšenie výdavkov, ktoré zvýšenie výdavkov je také, že za sebou ťahá spolu aj zvýšenie prijmov, tak že sa niet čo obávať, žeby rovnováha v krajinských financiach mohla byť narušená.

Prejdúc na spôsob, jakým sa terajší rozpočet pojednáva, jedine uspokojenie môžeme vysloviť nad vecným posudzovaním rozpočtu. My pojednávanie rozpočtu držíme za najvhodnejšiu príležitosť k tomu, aby jednotliví vyslanci dobroprajne upozornili vládu na nedostatky, ktoré tu lebo tam badať. Minister, čo je jako usilovný, predsa má len dve oči, nemôže tedy všetko vidieť, nemôže dopodrobna znať potreby každého kraja, nemôže vidieť nedostatky, ktoré sa tu alebo tam ukazujú. Tým lepšie môžu znať všetko toto ale

krajinskí vyslanci, ktorých povolaním je zastupovať na sneme iba malý volebný okres. Krajinskí vyslanci popri tom, že môžu dobre znať potreby ich okresu, byvše medzi ľudom, môžu znať aj to, jaký výsledok má to lebo oné nariadenie toho lebo oného ministra, môžu vidieť, jaké farchy uvažujú jednotlivé ministerské nariadenia na plecía obyvateľstva a nižších úradníkov. A v tomto ohľade nadobudnuté skúsenosti majú v sneme predniesť, aby vláda videla, kde treba dopomáhať.

Terajšie pojednávanie rozpočtu v tomto ohľade je veľmi poučné. Nielen opoziční, lež aj vládni vyslanci otvorene prednášajú svoje skúsenosti v sneme, otvorene kritujú chyby a poklesky, ktoré tu a tam badať. Z vládnych vyslancov prvý bol Štefan Tisza, ktorý ostro kritisoval dneskajší stav administrácie. Hovoril, že účinkovanie štátnej zprávy pozostáva v tom, že sa marní papier a tinta. Dnes administrovanie krajiny pozostáva iba zo samého vydávania rozličných nariadení, ktoré na notárov a slúžnych uvažujú nesnesiteľné bremeno a občanov stoja mnoho peňazí. Chyba je, že ministerskí úradníci, ktorí tieto nariadenia vydávajú, administráciu stolíc a obcí nepoznajú zo života, lež len z okna sa dívajú na chod administrácie. Gróf Štefan Tisza popri vyrátaní chýb dneskajšej administrácie žiadal aj základnú reformu daní.

Druhý bol Ladislav Nyegre, tiež liberál, ktorý takže otvorene predniesol rany dneskajšej administrácie. Dopodrobna predniesol administráciu obcí, ktorú nemožno ani najmenej lacnou menovať. A predsa obce mnoho platia na administráciu, priemerne od 30 do 70 procentov obecnej príražkovej dane, v mnohých obciach obecnia príražková daň presahuje aj sto procentov. Na stolice je vypovedané, že nesmú vyše 5 procentov príražkovej dane vyvrhnúť; bol by čas, aby už raz aj pre obce bol ustálený procent, vyše ktorého nesmú ísť.

Tieto smutné líčenia terajšej administrácie sú tie najmakavejšie dôkazy toho, že je už svrchovaný čas, aby sa administrácia stolíc zoštátnila. Jaknáhle sa administrácia zoštátni, tak ministerskí úradníci začnú službu dolu pri stolici a len keď dobre poznajú, čo vyžaduje dobrá administrácia obcí a stolíc, budú preložení do ministeriama.

Hľa takéto by mali byť vždy pojednávania v sneme, kde sa vecne posudzuje a nenadáva jednotlivým osobám, z takýchto vecných pojednávanií má krajina skutočne veľký osoh.

Slovo k rodákom.

Dňa 15. marca v celom Uhorsku panoval neobyčajný ruch. Synovia svätili pamiatku otcov veľkého činu. Pred vyše pol stotím k životu a k činom prebudil sa národ. Ba takmer s úplným právom môžeme povedať, že týmto dňom stal sa jedonkaždý úd obyvateľstva krajiny členom národa, lebo veď v ten deň pohly sa neúradné vrstvy a žiadaly si účasť brať v prácach riešenia osudov štátu a národa. V tento deň položené byly základy liberalismu s heslom: «voľnosť, bratstvo, rovnoprávnosť.» Pol storočia delí nás od toho slávneho okamihu, a dnes ešte milliony občanov nadšenie a povzbudenie čerpajú z dávnej nezapomenuteľnej udalosti. Bratstvo bez rozdielu na rod, vieru, postavenie a národnosť, voľnosť len iba zákonami ohraňujúcu pre každého a rovnoprávnosť ničím nekaličujúcu žiada a požaduje takmer jedenkaždý syn národa a len nepatrná hŕstka zpiatočníkov-ludárov osobovať si chce voľnosť a rovnosť protiviac sa výsady a to výlučne pre jedno vierovyznanie. — lepšie a správnejšie povedané: pre kňazov.

Práve dňa 15. marca uzrelo svetlo vyzvanie grófa Ferdinanda Zichyho, v ktorom sľubuje boj a k boju vyvoláva svojich prívržencov oproti takzvanému «kanclovmu» paragrafu.

V návrhu zákona o súdobníctve kráľ. kúrie v záležitostiach volebných nachodí sa totiž jeden bod, v ktorom pod pokutou zapovedá sa kňazom kortešovať s kanclami a duchovnými vecami. Proti tomuto ustanoveniu zákona stroja sa ľudári križiacke faženie usporiadať.

V deň narodenín voľnosti a rovnoprávnosti žiada si otec ľudárov osobitné právo pre kňazov. Vtedy, keď kortešovanie peniazmi, sľubami, hrozbami, nátlakom každému zakázu, všetko toto má byť dovolené kňazovi?! Tento bod návrhu zákona vzťahuje sa na všetkých kňazov vôbec bez rozdielu náboženstva a vierovyznania: starý vodca ľudárov predseda tvrdí, že týmto paragrafom cirkev katolícka (lebo vraj navrhovaný odsek tejto je venovaný) pod výnimečný zákon je postavená. Ozaj ako? Ustanovenie zákona vzťahovať sa bude na všetkých kňazov bez rozdielu a výnimky, kto že ale môže za to, že práve katolícky kňaz najviac prostriedkov nadvlády a nátlaku bude pozbavený, preto že jemu podobnej moci nad veriacimi žiaden iný nemá. Lež práve táto, takmer neohraňovaná a nedohľadná moc nie súc politične a štátoprávne ničím odôvodnená, oprávnená a správna, musela byť zamedzenou na tom základe, že v slobodnom štáte žiadna nadvláda — a tým menej nemiestna — nesmie byť nikdy trpenou.

Lebo hovorme zjavne: moc dogmy je neko-nečná. Hierarchické sriadenie katolíckej cirkve dáva kňazstvu veľkú nadvládu nad veriacimi, pravda len vo veciach svätých a duševných, lež kto môže nadvládu zamedziť? Dogmy sú prostriedky vykúpenia a spasenia: lež či nevideli sme, že ich nesvedomiti duchovní k jarmeniu veriacich i vo svetských záležitostiach a kortešákach s ohromným úspechom používali? Nuž keď svedomie a náboženský cit nehatil takýchto kňazov od nadvlády kňazskej moci a od zneužívania sviatosti: v záujme slobody a rovnoprávnosti musí brániť pospolitost pred nimi zákon, že zákon tento ešte aj záujmy a auktoritu náboženstva oproti samým kňazom bráni, to je len jeho prespech a zásluha.

Jestli ľudári chcjú aby ľud slobodne volil, aby občania statoční, poriadni a svedomiti boli, aby povinnosti svoje verne plnili, vtedy ľudárskym kňazom a prorokom samým je neslobodno veškerú úctu a auktoritu úradnú podrývať a ni-vočiť; vtedy kňazom, kaplánom, učiteľom a všetkým ľudárom povinnosťou je dobrým príkladom ísť vopred v tom smere, že ako treba uctiť vrchnosti, súdy, predstavenstvá, zákony a práva štátu i jeho sluhov atď. — Ku tomu, čo na sneme povedal Rudolf Pader, mal doložiť aj túto výpoveď, ktorá je práve tak oprávnená, ako tá, čo on ohľadom cirkve a kňazov povedal.

No ľudárom darmo je hovoriť, oni zbadajú i tú najmenšiu mrvu v oku iného, v svojom ale ani len brvno. I proti liberalismu sú oni iba preto, lebo nateraz on panuje a vŕvodi. Boli by oni proti bársakému smeru, ktorý prestol zaujíma, lebo oni nič iné nechcú, po ničom inšom netú-ža, za ničím sa neženú, ako za cirkevnou nadvládou a tým za všemohúcnosťou kňazstva. Kto toto nevidí, ten alebo nechce vidieť, alebo je slepý.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Vláda a deputácie. Odkedy Széll prevzal vedenie vlády, toľko deputácií prihádza do hlavného mesta, aby mu gratulovaly, že od samého gratulovania celé dni nemohol prísť k žiadnej práci. Toto zunoval nový ministerský predseda, ktorý je mužom roboty a aby ho viac rozličné poslanstvá neobťažovali a nehatily v práci, vydal obežník k fšišpánom a mešťanostom, v ktorom ich prosí, aby vysielanie deputácií zamedzily a aby na tom nástojily, že keď chce jedna alebo druhá právomocnosť alebo spolok dôveru k vláde prejavíť, aby to spravily písomne.

Koniec mimozákonného stavu. V krajinom zákoníku v nedeľu vyšiel zákon o indemnité. Teda už je koniec mimozákonného stavu, vláda dostala zákonitú poverenie, aby výdavky povoľovala a príjmy prijímala v medziach minuloročného rozpočtu. S tým, že zákon o indemnité už vyšiel, stal sa koniec tomu blaženému stavu, že daňoví eksekútori nesmeli svoje povolanie prevádzať, totižto dane eksekvovať.

Za ablegátov znovu zvolení ministri. Minister obchodu Alexander Hegedűs a minister pravosúdia Alexander Plósz, keď boli za ministrov vymenovaní pokračovali sa z ablegátstva. Tie okresy, ktoré menovaní dosiaľ zastupovali, znovu ich kandidovali, a minulého týždňa znovu jednoducho aj zvolili.

Veľkonočné vakácie vyslancov. Krajinskí vyslanci budú mať tohoto roku krátke veľkonočné prázdniny. Jako je známo, indemnita zneje iba do konca apríla, jak do tejto doby nebude odhlasovaný rozpočet jak v snemovni vyslancov, tak aj v snemovni magnátov, vláda bude prinútená žiadať predĺženie indemnity. Predĺženiu indemnity dá sa iba tak vyhnúť, jak snemovňa vyslancov bude hotová s rozpočtom do 20—22. apríla. Ponevác pojednávajúce rozpočtu deje sa dosť obšírne, aby tedy vyslanci boli hotoví s rozpočtom do udaného času, cez Veľkú noc nemôžu dlho odpočívať.

Ugronov program. Gabriel Ugron v nedeľu 19. marca držal programnú reč v szilágy-somlyovskom okrese. V tejto reči rozvinul svoje myšlienky, jako mieni utvoriť na sneme neodvislú a pritom všetkom vládyschopnú opozičnú stranu. Tento úmysel, že totižto chce vládyschopnú stranu utvoriť vysvitá aj z toho, že sa strana nebude menovať „neodvislá a 48-na“ lež len „48-na“. Názov „neodvislá“ preto vynechal, ponevác v ňom vidia mnohí túžbu a námahu po odtrhnutí sa od Rakúska, čo Ugron nechce. Názov „48-na“ preto ponechal, lebo zákony z r. 1848-ho byly sankcionované a tak, názov tento neprotiví sa dynastickým smyšľaniam, lebo je ústavný.

Od terajšej neodvislej a 48-nej pod vodcovstvom Kossutha stojacej strany bude sa strana Ugronova ďalej aj v tom líšiť, že vstúpi do delegácie; uznáva spoločné vojsko, len to žiada, aby v uhorskej čiasťke tohože bolo kommando maďarské, taktiež aj úradná reč maďarská, Kossuthovská strana naproti tomu neuznáva spoločné vojsko.

V oči programu ministerského predsedu Szella za cieľ strany označil: uvedenie do života všeobecného hlasovacieho práva; podržanie stoličnej autonómie; potrebu kontroly, čo je povinnosťou opozičii a konečne pestovanie náboženských citov u ľudu.

Gabriel Ugron nemajúc protikandidáta, bude iste zvolený; vstúpením jeho do snemu nastane nové utvorenie strán, lebo sa dá predpokladať, že niektorí členovia terajšej Kossuthovskej strany pridružia sa k Ugronovi.

Príručná kniha k pestovaniu viníc. Minister orby vydal objemnú knihu, v ktorej sú dobré rady pre viná-

rov jako majú zakladať, obrábať a chrániť svoje vinice a v ktorej sú dopodrobna rozobrané všetky obory vinárstva. Kniha vzdor svojej objemnosti stojí len korunu, ale kňazia a učelia môžu knihu dostať zdarma rovno od ministerstva orby.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 16. marca. Pokračovalo sa v pojednávanií rozpočtu. Z dneskajších rečníkov vynikol gróf Štefan Tisza, ktorý ačkoľvek je prívržencom vlády, predsa ostro posudzoval rozpočet a administráciu krajiny.

Pojednávajúce započal Vilhelm Melcer. Rečník čo zástupca v Sedmohradsku obydlených Sasov, zaoberal sa hlavne s národnostným zákonom. Uznáva, že v krajine, ktorej obyvateľstvo je miešanej reči, musí byť jedna reč, ktorá má prednosť pred ostatnými; u nás je táto reč maďarská. Ponevác má dôveru ku vláde, rozpočet prijíma.

Jozef Farkas hovoriac hlavne o poľnom hospodárstve, uznáva, že minister orby mnoho koná v prospech hospodárov. K vláde nemá dôvery preto, že podržuje cirkevno-politické zákony a preto rozpočet neprijíma.

Franc Major čo lekár prosí vládu, aby ohľadom všeobecného zdravotníctva porobila všemožné poriadky. Rozpočet preto neprijíma, že vláda nechce zmeniť cirkevno-politické zákony.

Gróf Štefan Tisza zaoberal sa základne s rozpočtom. Hovorí, že výdavky krajinské veľmi zrastajú, napredovanie krajiny ale nezodpovedá tomuto veľkému vzrastu výdavkov. Ostro odsúdil takzvaný birokrtismus, totižto úradníčenie pomocou papiera a tinty. Donáša príklady, že kým sa nejaká záležitosť vybaví pri vyšších úradoch, prejde mesiace, lebo úradníci nerobia iné, jako posielajú prosbu od jedného oddielu k druhému. Zazlieva, že v ministeriumach nerozväžia dostatočne tie nariadenia, ktoré vydávajú k nižším vrchnostiam. Keď niekomu v ministeriume zide niečo na rozum, hneď idú nariadenia na stolicu, o to sa ale v ministeriume nikto nestará, koľko roboty uvrhne takéto nariadenie na služneho alebo notára, ktorí sú už aj teraz až priveľmi obťažaní prácou a bez toho aby sa starali o to, jakú ťarchu uvalia na plecia obecnstva. Rozpočet prijíma, lebo na čele vlády stojí ten muž, ktorý sa pred 24 rokami prichytil ku sriadeniu našich financií.

Štefan Rakovszky hovorí, že ľudová strana bude aj naďalej bojovať za revisiu cirkevno-politických zákonov. Rozpočet neprijíma.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 17. marca. K všeobecnému pojednávaniu rozpočtu hovoril dnes prvý Franc Blaskovits, ktorý prosil ministra orby, aby hospodárske spolky napomáhal a aby nástojil natom, žeby sa stav gazdov zlepšil. Ministerského predsedu prosil, aby hľadel, žeby aj štátni úradníci mali nedeľný odpočinok.

Anton Mócsy osvedčil sa, že ľudová strana od novej vlády len dobré očakáva, neočakáva síce zmenenie cir-

kevej politiky, ale aspoň to, že zákony budú sa v úcte držať. Za najlepší liek proti šíreniu socializmu odporúča náboženskú výchovu; dokazoval, že tam, kde je ľudová strana rozšírená, tam nielo socializmu.

Viktor *Pichler* zaoberal sa len s včerajšou rečou grófa Štefana Tiszu, o ktorom hovoril, že bol najtuhším nepriateľom spojenia sa národnej strany s liberálnou a teraz tiská na prsia bývalých členov národnej strany. Rozpočet neprijíma.

Prv než by bolo všeobecné pojednávanie rozpočtu zakončené, ujal sa slova ministerský predseda *Széll*, aby rozpovedal svoju mienku na dosiaľ prednesené sťažnosti. Predovšetkým prejavil potešenie nad tým že pojednávanie rozpočtu je tak tiché a vecné, zatým ďakoval opposícii, že tak chladnokrevne posudzovali jeho program. Slubuje, že čo spraví, to urobí s čestným úmyslom a s čestnou snahou. S úctou chová sa naproti presvedčeniu neodvislej strany, ale prizvukuje, že prívrženci vyrovnania z roku 1867 stoja na tom stanovisku, ktoré je prospešné krajine. Nechce presvedčovať svojich politických protivníkov, ale prizvukuje potrebu vzájomného utenia si presvedčenia. Právo krajiny na samostatný hospodársky život považuje za živé právo, ktoré zatieniť nedovolí a ktoré môže krajina použiť vtedy, keď to záujem krajiny bude vyžadovať. Rečník ale nevidí nikde ani najmenšiu potrebu tohoto a poukazuje na prospechy, na ten úžitok, ktorý krajina spojená hospodársky s Rakúskom dosiahla. Pýta sa, kto by chcel zameniť terajší stav krajiny s tým položením, v jakom sa naša vlasť nachodila pred 67-mym alebo pred 48-mym rokom. Jaký to rozdiel. Štatistickými dátami dokazuje vývin krajiny v každom obore. Ubezpečil snem, že sa naproti záujmom malého priemyslu chová s vrelou láskou. Je veľkým priateľom spoločenského účinkovania, ktoré je najhlavnejšou oporou štátu. (Všeobecná pochvala.) Co sa týka poznámok o cirkevno-politických zákonoch odpovedá, že tie chce nenaštrbené udržať tým viac, lebo krajina s uspokojením prijala tie zákony a teraz pohybať tie otázky bolo by škodlivé. Po jeho programnej reči sliatie sa strán stojacich na základe z roku 1867 bude osožné pre krajinu. Stalo sa to verejne a statočne. Nerozoberajme teraz minulosť. Rýchle nastala zmena, ale práve to je výhodou, že sa stala dobrovoľne bez námluv. Odporúča rozpočet k prijatiu.

Reč ministerského predsedu bola s veľkou úľubou prijatá nielen od liberálnej strany, lež aj od opposícií.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 18. marca.

Dnes bolo dokončené pojednávanie rozpočtu vo všeobecnosti. Edmund *Barta* zaoberal sa hlavne s pomerom Uhorska k Rakúsku a odsudzuje spoločné colné územie. Rozpočet neprijíma.

Predseda *Desider Perczel* zavrel pojednávanie vo všeobecnosti. Ministerský predseda *Széll* v krátkosti odpovedal na jednotlivé námietky, načo bol rozpočet uhorskou väčšinou vo všeobecnosti prijatý.

Prešlo sa k podrobnému pojednávaniu. Pri výdavkoch na kabinetnú kanceláriu Béla *Komjálthy* vytýkal,

že kancelária není maďarská. Ministerský predseda *Széll* bránil kabinetnú kanceláriu, ktorá je práve tak spoločná, jako aj sám panujúci dvor. Ostatne v kabinetnej kancelárii je aj viac Uhrov zamestnané.

Pri spoločných výdavkoch Franc *Major* súri zaopatrenie odbytu našich článkov v cudzozemsku. Po odpovedi ministerského predsedu bola táto položka aj prijatá.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 20. marca.

Dnes bol prijatý rozpočet ministerského predsedníctva, ministerstva pri boku jeho veličenstva, horvatského ministerstva a začal sa pojednávať rozpočet ministerstva vnútra.

Pri pojednávani rozpočtu ministerského predsedníctva Béla *Komjálthy* upozornil ministerského predsedu na národnostné poburovania.

Dišputa rozpriadlasi iba vtedy, keď sa prešlo na pojednávanie rozpočtu ministerstva vnútra. Prvý rečník bol liberál *Ladislav Nyegre*. Zaoberal sa so stoličnou administráciou a tvrdil, že sú stoliční úradníci prácou nadmier obťažaní, hlavne nevedia si rady od mnoho práce obecní notári. Zatým prešiel na obecnú prirážkovú daň a dokázal, že mnoho obcí platí vyše 100 percentov. Súril reformu stoličnej administrácie.

Gróf *Alexander Benyovszky* je proti zoštatneniu stoličnej administrácie. *Pavel Ruffy* prosí ministra, aby umenšil obecnú prirážkovú daň, taktiež do pozornosti mu odporúča zdravotníctvo. *Anton Mócsy* súri reformu daní a opravenie administrácie. Béla *Komjálthy* prosí, aby platy stoličných úradníkov byly polepšené. *Ludvik Holló* prizvukuje potrebu rozšírenia volebného práva.

Ministerský predseda spolu minister vnútra odpovedal rečníkom. Predovšetkým osvedčil sa, že aj on nahliada potrebu, aby administrácia bola reformovaná. Reformu chce previesť soštatnením administrácie, ponač sa ale k prevedeniu tohoto vyžaduje dlhší čas, aj do tých čias chce napraviť administráciu, hlavne chce jej beh zjednoduchšiť. Chválil stoličných úradníkov, ktorí napriek návalu práce úplne zodpovedajú svojmu povolaniu. Ostatne — hovoril — stoličná administrácia není taká zlá, jakou ju robia. Čo sa týče tej žiadosti, aby volebné právo bolo rozšírené, v tomto ohľade nemôže predbežne nič sľúbiť. Otázku študuje; otázka táto je tak vážna, tak hlboko siahajúca, že nerozmyslene neslobodno ani len kroka spraviť ohľadom rozšírenia volebného práva, lebo by to mohlo mať osudné následky. Predbežne rozšíri sa volebné právo tým, že v zákone o kuriálnom súdnetve bude vypovedané, že nezaplatenie dane neodoberá nikomu vótum.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 21. marca.

Pojednával sa podrobne rozpočet ministerstva vnútra. Dlhší čas hovorilo sa o divadelných záležitostiach, hlavne o tom, aby hlavný dozor nad divadlami bol oddaný ministromi výučby, a o tom s jakou biedou zápasia vidiecki herci.

Otázka zdravotníctva bola tiež živo pojednovaná.

Asiže Samuel Papp žiadal pre chorých na pľúca zvláštnu nemocnicu. Július Zsigárdy hovoril o veľkom šírení sa očnej nemoci, zvanej trachoma. Franc Major odporúčal ministrom, aby sa lepšie starali o liečenie choromyselných.

Minister vnútra Széll vyhlásia zdravotníctvo za je-

dnu z najvážnejších krajiných záležitostí, prisľúbil, že všetko čo financie krajiny dovoľia, spraví v prospech pozdvižnutia všeobecného zdravotného stavu.

O polícii hovoril Viktor Pichler a dokazoval, jak zle sú platení žandári a hlavnomestskí policisti. S tým bolo zasadnutie zakončené.

Kvetná nedela.

Plesá Jerusalem, — ľud nadšením horí,
Jasot húfov takmer nebesá preborí,
Veľká je radostí plesania príčna:
Ľud v triumfe vedie, — víta Bohasyňa.

Kvetami vysýpa cestu Svetapána
Oziva sa z hrdiel tisícov: Hossana!
No Pán nemo stúpa — istým vidiac okom,
Že k smrti sa časnej blíži krok za krokom.

Vie on, že v stred húfov fariseov tlupy
Čím z vyšša tým hlbšie vrhnúť do potupy
Želajú si Jeho, — óh, Bože, pomiluj! —
Dnes kričia: «Hossana!» a zajtra: «ukrižuj!»

No bárs srdce Pána nad tým zaupelo,
Dokončiť nemešká započaté dielo:
Vyleje krv svätú, smrť križa podstúpi
A zbaví svet bludov, — od smrti vykúpi.

I vlasť naša drahá v smútku ponorená
Vinnou synov svojich bola potupená:
Divý zúril v nej boj a huf spolubratov
Na vzájom sa dlávil besnotou zafatou.

No muž pravý, silný vyviedol nás z boja
Donesúc zmierenie i palmu pokoja.
Plesal národ celý, — veľkého si syna
Vítal skvele, sfa by posla Hospodina.

A Kvetnú nedelu videli sme i my:
Jasot, chválospevy i kadidiel dymy
Vinuly sa vlasťou, — každé srdce plálo:
No v plesaní poznať i falšu nie málo.

Radost' všeobecná nebola dosť stála:
V upodozrievanie zmenila sa chvála,
«Hossana» ľudárov zanikla sfa pena,
A dnes už «ukrižuj!» donáša ozvena.

Účinkovanie sporiteľní.

Nedávno, v 10-tom čísle tohoto časopisu som čítal článok «Dozor nad sporiteľňami.» Po prečítaní tohoto článku hneď som si bol zaumienil, že s dovolením ct. redakcie aj ja rozpoviem svoju mienku o účinkovaní sporiteľní, vlastne o tom, jako by mali tieže účinkovať, keď by chcely svojmu peknému povolaniu zadosť urobiť.

Uznať musím, že všetko to, čo stojí v udanom článku, za úplne dobré uznávam. Na to všetko mám len tú jednu poznámku, že tie prostriedky, ktoré pisateľ toho článku bol narádzal, vzťahujú sa iba na to, aby zabezpečili peniaze tých, ktorí si ich do sporiteľní uložili. Veľmi osožné je postarať sa o to, aby do sporiteľní uložené, horko-fažko zošporované peniažky boly aj celkom isté, neslobodno dovoliť, aby ukladateľ aj len pomysleť mohol na to, že prípadne príjde o svojich pár groši. Za veľmi dobré uznávam, aby

sa dozor nad sporiteľňami zostril, aby sa tam negazdovalo len tak po našsky, totižto keď tá lebo oná vplyvná vážna osoba potrebuje peniaze, aby ich sporiteľňa dala bez všetkého rukojemstva, bez toho aby sa na každý prípad zabezpečila.

Mnoho vplyvných ľudí vyšlo už tak na mizinu, že nemali okrem nezaplatených zmenôk ani dobrých nohavíc. Do tých čias ale, kým nezarahotí bubon nad majetkom takéhoto vplyvného človeka, mnoho sporiteľní cítia sa poctenými, keď takémuto vplyvnému človekovi môžu pár tisíc zlatých požičať bez všetkého rukojemstva. Keď je už zle, potom sú už všetci direktori sporiteľne múdri, a nevedia sa dosť prenačudovať, že jako mohli tomuto človekovi požičať. Pisateľ týchto riadkov sám zná panákov, ktorí sú vstave tisíce a tisíce vydrankaf od jednotlivcov a od rozlič-

ných peňažitých ústavov, ačkoľvek okrem veľkej papule iného majetku ale ani zárobku nemajú, kdežto často tichý, solídny, pracovitý človek nevie si zadovážiť ani dosť ľahodnú požičku. Takýchto nesprávností nesmela by sa ani jedna sporiteľňa dopustiť, lebo veď riaditelia nešafária s vlastným, lež narábajú s cudzím kapitálom, ktorý bol sverený ich statočnosti, ich obozretnosti.

Ale zabrdam veľmi ďaleko od toho, čo som chcel povedať Tedy k veci. Jako je veľmi potrebné postarať sa o to, aby vklady sporiteľne neboly ohrozené, práve tak je potrebné aj o to sa postarať, aby záujmy tých, ktorí sa utisknú na požičku zo sporiteľne, tiež boly všemožne chránené. Pisateľ článku: «Dozor nad sporiteľňami» narádza, aby sa zostavil nový krajinský kontrolný úrad, ktorého členovia by stále dozerali na sporiteľne. V článku síce není zrejme povedané, že dozor má len v tom záležaf, aby sporiteľne správne gazdovaly s majetkom, ale dá sa to vyčítať z celého článku.

Moja skromná mienka je, že tento krajinský kontrolný úrad mal by tiež prísno aj nato dozerať, aby sporiteľne všetko spolu vyše 8 od sta nebrali. Krajinský zákon povoľuje najviac 8 úrokov od sta. A čo vidíme pri jednotlivých vidieckych sporiteľňách? Tú smutnú skutočnosť, že vidiecke sporiteľne berú od dlžníkov aj 13 percentové úroky. Pravda zákonu natoľko zadost robia, že pod menom úrokov berú skutočne iba 8 od sta, popri týchto direktných úrokoch vyberajú ale asi 5 percentov pod rozličnými titulami. A takýto vysoký úrok držím ja za nespravodlivý, nielen preto že sa protiví duchu zákona, ale aj preto, že privádza do hmotného úpadku toho, kto je náhodou prinútený od vidieckej sporiteľne peniaze si požičať. A koľko ľudí není dnes prinútené požičať si? Veru dosť málo je takých, ktorí môžu o sebe povedať, že sú není utisknutí na požičku. Dnes či roľník, či remeselník potrebuje kapitál, lenže tento kapitál ho zabije, jak si ho musí zaopatřit zo sporiteľne na 12—13 percentov. Štátne medzítka maly by tedy prísne dozerať, aby sporiteľne nebraly takto neslýchane vysoké úroky.

Nuž a prečože berú tak vysoké úroky? Za prvé preto, aby účastinári dostali neslýchane vysoké dividendy a za druhé preto, aby sporiteľne z týchto úrokov zaokrývaly tie ztraty, ktoré utrpely následkom toho, že povolily požičky vplyvným pánom.

Úfame sa, že tomuto šafáreniu vidieckych sporiteľní bude koniec, jaknáhle vstúpia do života štátom podporované úverkové spolky, kde každý statočný človek bude môcť dostať lacnú požičku. Len aby čím skorej vstúpily do života a čím na viac miestach tieto úverkové spolky.

DOPISY.

Lisková, dňa 19. marca.

Vysokostený pán Redaktor!

Najkrajšia čiastka roku nám už zavítala. Krásne jaro! Príroda zo spánku vstáva a roľník hotuje a popráva svoje gazdovské náradia. Prezerá štoky, či vraj bude mať dosť siafa. Prezerá oziminy, či ozaj vydržaly a jestli sú chybné aj tam bude treba semeno hotovať. Nuž ale z lauskej dobre strednej úrody bude mať každý roľník čím obsiať svoje role. Živnosť si potom len dajako zariadi pre svoju familiu. Usilovný hospodár teraz ešte vždy najde zárobky, či to v svojej obei a či pri meste. Ba teraz ešte aj vo fabrikách mnohí mládenci a dievky pekný groš si vyrobia. V Liptove teraz pod krátkym časom povstalo viac fabrik, asíce: fabrika na tkanie, viac fabrik na papier a fabrika na zápalky. Len toľko môžem povedať, že kto chce robiť, ten aj má čo do mlieka alebo do polievky zadrobiť. Veď aj slovenské porekadlo hovorí: „Komu sa nelení, tomu sa zelení.“

Takto ideme v ústrety peknému jaru a tešíme sa, že dobrotivý Pán Boh nás bude chrániť od každej nehody, ale len vtedy, keď sa ho ani my nespustíme, lež jeho pridržať sa budeme.

Zimu sme mali veľmi ľavnú, tak že len málo kto sa pamätá na tak teplú zimu, ako táto minulé bola. Sniažik, keď aj napadol, na tretí alebo štvrtý deň nebolo ani chýru po ňom. A tak milovníci sankovania sa dlho netešili.

Tešíme sa veľmi aj tomu, že terajší ministerský predseda tak krásne vyrovnal všetky stránky; ba čo viac, že aj národná strana sa s vládou spojila. Nuž a ten pán Lepsényi čo bol tak oslavovaný je už len mrtvý? Dobré sme my povedali: Daj pokoj Kossuthovi, ten aj po smrti strieľa nepriateľov.

Zatracujeme tých našich občanov, ktorí i keď by nemuseli ídú do Ameriky. Už ich je tam asi tridsať; ešte teraz putujú ta asi 15. od nás, i takí, ktorí sú nie na Ameriku utisnutí.

Keď tieto riadky píšem napadol zas sniažik a zozimilo sa dosť dobre. Hľa, jeden týždeň teplo, druhý zas zima. S Bohom Liskovan.

Malé Bierovce (trenč. st.), 20. marca.

Veľactený Pán Redaktor!

Už od dávna čítam nášho vrelomilovaného „Opravdového Kresťana“, bez toho, žeby som bol niečo doňho napísal. Teraz chytám pero do ruky, aby som podal týchto pár riadkov cteným čitateľom.

Zimu prežili sme tak, že ani nemôžem opísať jako, temer celú zimu sme orali, už koncom februára sme začali siať. Ba tunajší árendátor, Tomáš Látal ešte v ja-

nuári sial jarné žito, dozaista len próbu robil, ale jako vidieť, dosiaľ s dobrým prospechom.

Počasié máme stále pekné, tak že by sa už aj dážd zišiel. Obávame sa, že jestli príde suché leto, budeme mať biedu o vodu, už teraz pozorovať veľký úpadok vody v našich studňach. Po iné roky z každej brázd vody tiekla a teraz sú už aj potoky suché.

Deň 15. marca zasvätili deti tunajšej štátnej školy tak, že urobili výlet do Kostolnej k pomníku padlých bojovníkov, ktorí bojovali 1848-ho roku za slobodu. Tu sa za krátky čas zabavili a s veľkou radosťou sa navrátili nazad do školy.

Dňa 26. januára mali sme tu pekný zjav prírody, ktorý poverčivým ľuďom aj dost strachu narobil; večer o 8. hodine totižto zniesol sa nad našu obec veľmi krásny meteor, ktorý keď spadol na zem, premenil sa na červenú hmotu.

Podotknem ešte aj to, že v susednej obci istý gazda, menom Ondrej Kubovič, v minulý týždeň vracajúc sa domov dobre podnapitý, chcel si zblížiť cestu, pustil sa cez jeden vrštek, cestu však poblúdlil, spadol do jedného asi 50 metrov hlbokého jarku, kde ho na tretí deň našli mrtvého. Také sú následky tej besnice, ktorej keď sa človek napije rovná sa nerozumnému hovädú. Napitý syn príde domov, mater vyhodí von, alebo opilá žena vytlačie mužovi zuby. Takéto prípady sú u nás na dennom poriadku.

Na budúce aj viac sdelím.

S úctou

Gustáv Baczó.

BESEDNICA.

Matka.

— Dľa Ch. Foleya spracoval H. —

I.

Jako každý štvrtok kráčala i teraz pani Mirovská, trochu unavená a bladá, namáhava ulicou, vedúc každou rukou jednu zo svojich dcérušiek a nechávajúc obúch chlapcov ist napred. Nechcela si sadnúť na omnibus predovšetkým zo sporivosti — štyriadvadsať krajcárov bolo mnoho na jej maličký dôchodok, ktorý si vyrobila šitím a potom preto, že na omnibuse bolo ťažko dostať razom štyri miesta, lebo len najmenšie dieťa smela si vziať do lona. Ustupujúc poľakaná pred každým vozom, streaná ľuďmi do svojich detí a tymito zas sem-tam ťahaná a vlečená, ustavične musela napomínať svoje deti a prosiť okolo idúcich ľudí, ktorých jej deti znepokojovaly: „Janko, pust túto paniu!“ . . . „Odpusťte pani moja!“ . . . „Ustúp trochu Miško!“ . . . „Anka daj pozor a vyhni sa tomu sluhovi!“ . . . „Odpusťte pane!“ . . . „Počkaj, Petřík, ešte neprechádzaj! Tak teraz rýchle na druhú stranu!“ Ukonaná hlukom a shonom na uliciach, tázala sa často sama seba, že prečo sa vlastne každý týždeň takto namáha môcť navštíviť strýca Štefana, keď ten starý strýc, ktorý

obýval malú vlhkú izbičku, nebol jej nijak zvlášte naklonený. Bol to starý mládenec, sobec, plný vrtochov a nedôvery, lakomec vzdor tomu, že bol boháčom a ktorý odsudzoval jej sňatok s Mirovským, pri ktorom bolo mnoho lásky ale málo peňazí. A za jej starostlivé návštevy nezavďačil sa jej ani najmenším darkom, ani nepočula od neho povzbudzujúceho slova. A predsa sa k nemu vždy vracala, ponevác ju k tomu viedlo jej srdce, spomienky z mladosti a úcta naproti nemu. Mohol jakokoľvek hundrať na jej deti, robiť zlomyselné narážky na jej manžela — ona dobre uhádla, že už jej návšteva ho snád predsa potešuje. A krem toho veď bol starý a chorľavý.

II.

Tentokrát našla pani Mirovská strýca Štefana bledšieho; zorničky mal úzkostou rozšírené, triasol sa zimnicou a krčil sa na diváni.

„Odveďte našich uličníkov do pitvora, nech sa tam brajú,“ riekol omrzlým hlasom, „a vráťte sa: chcem s vami raz dôkladne prehovoriť.“

Pani Mirovskú toto vyzvanie z počiatku zarazilo. Kázala dietkam, aby sa chovaly múdre, zavrela bez hluku dvere a šla si zase bázlive sadnúť, lebo v tej izbe, v ktorej sa od dvadsať rokov nič nezmenilo a kde len sama shovárala sa s jej prhkým strýcom, stávala sa poslušným dievčatkom. Starý pán začal:

„Cítim, že mi je dnes veľmi zle, že prichádza mi koniec — a keď sám človek príde k tomu presvedčeniu, tak sa tej istoty už tak nebojí. Vy ma nemôžete nejak veľmi milovať a ja si to vysvetľujem, lebo som k vám nebol nikdy dost laskavý. Všakže, keď ste ma tak vytrvale navštevovala, mala ste na mysli nejaký cieľ . . . Ó, neľakajte sa, hovorím o myšlienke, ktorú môže mať dobrá matka rodiny . . . No, rieknite mi pravdu, čo by ste si priaľa . . . a snád bude ešte dost času, aby mohol založiť vaše šťastie.“

Pri tomto upodozrievaní jej čistej lásky sa pani Mirovská začervenala a potom zbledla. Pochopovala z cela dobre, že strýc vo svojej opustenosti stal sa pochybovačným a nedôverivým, bola však zároveň čo najhlbsie urazená ale neodvážila sa odpovedať zo strachu, aby dve slzy, ktoré jej stupily do očí, neudusily jej v hrdle hlas. Strýc Štefan pokračoval:

„Nemám ostatne iných príbuzných, než jedinú sestru, vašu tetku Marin. Je bohatšia než ja a nič mi na nej nezáleží. I ona ku mne chodí, tiež vytrvale, ale príde len preto, aby hovorila o notárovi, o testamente a aby sa presvedčila, či som ešte nezomrel. Nemám ju rád a ponevác teda tuším svoj koniec: je tedy najvyšší čas, aby ste mi sverila svoju žiadosť.“

Vzdor zdanlivej laskavosti prezradzoval jeho hlas nepokoj, jeho rozšírená zornička žiarila zvedavou zlomyselnosťou. Pani Mirovská, zarmútená, chcela sa najprv ospravedlňovať; potom sa jej to ale zdalo zbytočným a umienila si hneď potešiť ho, vliat do strýca nádeje k ďalšiemu životu a len preto s veselou tvárou prehovorila:

„Čo vás napadá, strýčko, myslieť na také veci? Videla som vás často bledšieho a chorľavejšieho než ste dnes!“

Strýc sa trochu vzpriamril, jeho pohľad oživil a pani Mironská pochopila, že trebárs mluvil vážne, chcel aby sa v nej sklamal.

„Nerobila by ste dobre, keby ste ma chcela potešovať, — áno robila by ste to proti vlastnému záujmu. Kto vie, či si spomeniem na to zajtra, čo môžem pre vás urobiť dnes? Kto vie, či budem mať zajtra na to už času? Rozvážte si všetko: máte štyri deti a budete ich mať ešte viac: váš muž zarobí veľmi málo peňazí a nestojí pred ním ani lepšia budúcnosť. Chopte sa tejto vítanej príležitosti: rozpovedzte mi jak ťažko žijete. Že ste dosavád z hrdosti a šetrnosti všetko to zamlčala, chápem... Ale pred umierajúcim musí hrdosť a šetrnosť ustúpiť.“

Zaiste, dľa toho, jako sa starý lakomec tváril a dľa vľúdnosti mohla mladá žena veriť, že strýc hovoril s čistým úmyslom, aby jej preukázal nejakú službu. Avšak pritom všetkom spozorovala na ňom, že chce z jej odpovede zvedieť, jaký dojem robí na ňu stav jeho nemoce.

„Môj testament je tu, v tomto písacom stolíku, ktorý som neotvoril už od desať rokov. Postačí, len aby doložil naň niekoľko riadkov o vašej osobe. Jestli teda myslíte, že vhodný okamih k tomu nastal: povedzte.“

Úbohej ženy zmocnil sa stud, že strýc tak zkusuje jej lásku naproti sebe. V srdci pocítila ľútosť, že sa o jej pracovitom manželovi, na ktorého nemala nikdy žiadnej ponosy, tak jako o pobehajovi vyslovuje a znajúc vrtochy strýcove, ktorý v každom človeku videl len sobca, ako bol on, len ľudí, ktorí chcú uchvátiť jeho majetok, lhala ako len vedela, ač bola presvedčená, že to strýc dlho nepotiahne.

„A ja vám hovorím, strýčko,“ riekla „že nás ešte všetkých pochováte. A keď budete ešte raz hovoriť o vašej smrti, tak vás viac neprídem ani navštíviť.“

Starému lakomcovi, ač sa premáhal, toto potešenie dobre padlo, lebo jeho bledé líca sa trochu zbarvili na červeno a na tváry objavil sa mu úsmev. Keď sa lúčil, zavolať jej uličníkov, a čo ešte nikdy neurobil, pobozkal ich. Potom však pýtal sa jej hlasom, v ktorom bolo badať úzkosť:

„Či vás uvidím zase vo štvrtok?“

Matka sa tíško pousmiala a odpovedala zcela proste:

„To sa rozumie... vo štvrtok jako obyčajne.“

III.

Behom toho týždňa chystala sa pani Mironská, ktorá bola veľmi nepokojná, aspoň storáz ku strýcovi na návštevu. Ale strach, žeby neočakávanou návštevou mohla pobúriť strýca, ju zdržoval. Jakonáhle prišiel ale štvrtok, bola už so sojimi štyrmi deťmi na ceste, ponáhľajúc sa viac než inokedy. Keď videla, že sú na oknách chyže strýcovej zavrené okenice, zastavil sa v nej

dych a zabehla rýchle k obsluhovačke, ktorá tiež bývala v dome.

„Jako je strýcovi Štefanovi?“

„Dnes v noci zomrel.“

Pani Mironká, ktorej odoprely nohy službu, klesla na stoličku. A pred štyrmi deťmi, ktoré tu stály s otvorenými ústami a udivená, opatrovatelka strýcova rozprávala:

„Minulý štvrtok, keď ste odišli, cítil sa starý pán, vzdor tomu, že jeho slabosť vzrastala, jako by mu bolo lepšie. Po celý týždeň každý deň si opakoval: „Pojde to... nie som ešte tak blízko smrti... povedala mi to aj moja neter? Všetko zachovával prísne ako lekár kázal a smial sa žartom, jako by bol o dvadsať rokov omladol. Ah, moja úbohá pani, je to pravým dobrodením tak ľahko bez všetkých starostí zomreť. Len včera večer prišlo mu zle. Keď si ľahol, riekol mi duseným hlasom. „Pozrite sa pod perinu — zdá sa mi, že ma dve studené ruky držia za nohy!“ Pochopila som, že začína blúzniť ale aby mu chudákovi urobila, po vôli, postavila som sviečku na stôl a pozrela som pod perinu. Ale hneď na to riekol hlasom ešte dusnejším: „Nie, teraz už viem, čo sú tie mrazivé ruky, nechajte ich... choďte k písaciemu stolíku... vezmite odtiaľ môj testament... rýchle, snáď ešte budem môcť niečo doňho napísať.“ Kde, jaký testament. Nevedela som nič. Keď som chcela pokročiť, už ho úbožiaka nebolo. Vzdychnul a bol mŕtvý. Hovorím vám, je to veľké šťastie zomreť tak ľahko jako zomrel on!“

Opatrovnica vstala a potom dôverne doložila:

„Dnes rano prišiel notár s vašou tetkou Mariou: tá dedí všetko.“

IV.

Asi o hodinu potom pani Mironská bledšia a unavenjšia, oči ešte plné slz cúvajúc pred každým vozom, vedúc v každej ruke jedno dievčatko s chlapci pred sebou strcaná deťmi a ťahaná nimi vracala sa nazpät smutná do svojho denného života plného zápasu a zklamania. Napomínala svoje deti, aby daly pozor, nebúchaly sa do ľudí a nerobily nezdobu, zároveň ale tkvela jej na mysl posledná návšteva u strýca, pred ktorým už či z bázne, už či zo šetrnosti neopovážila sa vysloviť svoju túžbu a strýc, ktorý mal z čoho aj jej zanechať, neporučil úbohej famílii ani groša. „Pre tetku Mariu je to maličkosť, kdežto pre nás bolo by to bohatstvo!“ vzdychala za každým krokom.

HOSPODÁRSTVO.

Osožnosť umelého hnoja v kuchynských zahradách.

Devätnáste stoloťie možno pomenovať stoloťím pokusov, dnes v rozmanitých priemyselnickeých odboroch miesto od stoloťie vyprobovaných spôsobov zaujalo vedecké badanie. Veď už od stá a stá rokov barvili porcellán, sklo, tkané látky; zhotovovali dobré mydlo, pu-

šný prach atď. dľa starých spôsobov, ktoré byly konečnými výsledkami kto zná koľko sto alebo tisíc pokusov; ale prečo sa to robí takto a nie inak? Prečo treba k tomu to, a nie dačo iné? To sa nepýtal nikto o to sa nestaral nikto.

Tak je to aj s hnojením, už má viacstoročnú minulosť za sebou, každý gazda a zahradník vedel to dobre, že v pohnojenej zemi lepšie kvitne každý kvet, bujnejšie rastie každá bylina; ba už v starom veku v Grécku natoľko si vážili hnoj, že na zlodějov hnoja bola tiež pokuta ustálená. Znali tedy gazdovia a zahradníci, že v pohnojenej zemi všetko máva krajší vzrast, vedeli to dobre ale bez toho, aby to boli hnojeniu pripisovali, až konečne Liebig roku 1841-ho vynášiel, že pri prebúvaní hnoja také látky prídu do zeme, ktoré byliny jako živnosť prijímajú, a čím viac živnosti zelina dostáva, tým bujnejšie rastie, rozumie sa, jestli sa jej dostáva nadoštač tepla a potrebnej vlhkosti.

Gazdovia potom hneď do úžitku vzali tieto hnojivé šťavy pod menom umelý hnoj a zvlášte v cudzozemsku milliony rozsyjú v jaseň a v jar na roľach, aby potom vynaložené trovy s dobrými úrokami sobrali s role.

Hnojenie umelým hnojom aj v našej vlasti radostne sa rozširuje medzi gazdami. Čo sa ale zahradníkov týka, títo sú zatvrdilejší jako gazdovia a nielen u nás, ale aj v cudzozemsku.

Že hnojenie umelým hnojom v zahradníctve ešte lepšie sa vypláca, viac dôchodku donáša, než v gazdovstvách, to chcem v mojich riadkoch vysvetliť.

V gazdovstvách zdar závisí zväčša od náhody, od počasia; teda od toho či bude dážď? či nebude mráz? kdežto v zahradách odpomôžeme tomu: polievaním, zakrývaním pred zimou a suchom a môžeme sa proti nepriajným nehodám chrániť.

Zahradnícke plodiny sú zväčša väčšej ceny než gazdovské plodiny a taktó rozmnožovanie a dochovávanie zahradníckych plodín sa hojnejšie vyplatí v zahrade než v slobodnom poli a preto aj potrebovanie umelého hnoja v zahrade väčší ošoh donáša než na poli.

Žijeme dobu elektrickú a dobu pary, musíme teda s vekom kráčať, lebo ináč zaostaneme.

Krem obyčajného hnoja už dávno potrebujú v zahradníctve: kostenú múku, perugano, rohovú múku a vluovú múku.

Usadliská guana sú už vyčerpané; ostrovy Guanope a Chinea, kde guano hnoj zhrnali, sú už prázdne. Na iných ostrovoch nashromaždení vtáčí trus už není tej ceny jako bol starý.

Kostená a rohová múka má zdĺhavý účinok; sú to hnoje jednostranné, nitrogény, dusíky a tak ich účinok sa ani z ďaleka nevyrovná účinku sanitry.

Chilisanita je výtečný, ľahko sa topíaci dusíkový hnoj, ktorý zrast zelín, jestli že majú fosforovej kyseliny a káli v pôde dosť, veľmi napomáha a bujnosti im dodáva.

Ale ešte výdatnejší hnoj je kali-sanitra, ktorý bylinám nielen ohľadom dusíku, ale aj ohľadom kaliumu

v každom ohľade úplne vyhovie. Je pravda, že tento hnoj je drabší jako chili-sanitra a preto v gazdovstvách ho aj málo potrebujú, dobre sa však vypláca ale v zahradách.

Tieto hnoje by sa nasledovne mali potrebovať. Na 100 štvorcových metrov (jeden ar):

fosforovej kyseliny	0.7—1.4 kg.
káli	0.8—1.5 kg.
dusík	0.5—1.0 kg.

Dobre je, keď vezmeme jednu čiastku fosforovej kyseliny a jednu čiastku sanitrového káli a tieto spolu smiešame, toto sa ľahko vo vode roztopí a kedykoľvek potrebovať môže. Na 1 štvorcový meter rátajúc 20—30 gr. miešaniiny tejto túže na 5—10 cm. hlboko zakopeme, alebo medzi riadky nasypeme a prihrabeme. Alebo vo vode, rátajúc na jeden liter vody 4 grammy sa rozpustí a s touto tekutinou sa zeliny polievajú.

Kvetiny v ôrepároch hnojíme tak, že s horopísanej miešaniiny na jeden liter zeme dáme 1 gramm umelého hnoja; ovocné stromy ale hnojíme tak, že zem okolo pňa skopeme, hnoj rozsejeme a zahrabeme, rátajúc na jeden štvorcový meter 30—40 grammov.

K hnojeniu veľkých stromov primiešame ešte 1/2 grm. hnojovej soli; mnoho nemocných, k vyhynutiu bližiacich sa stromov pod účinkom takéhoto hnojenia zase znovu ožije.

Je pravda, že z tejto miešaniiny 100 kg. stojí asi 25—26 zlatých, ale sa aj hojne vyplatí, jestli sa rozumne upotrebuje.

Preto ja, ktorý som mal príležitosť osožnosť umelého hnoja vidieť a skúsiť, vrele môžem odporúčať pre kuchynské zahrady hnoj umelý; veď je to hodno 2—3 zlaté vynaložiť, aby sa človek o jeho osohu presvedčil. Dúfam, že kto tohoto roku v malom bude potrebovať umelý hnoj, pohnutý pekuým a osožným výsledkom, budúce ho už bude potrebovať vo veľkom.

Pre naše hornouhorské stolice veľmi ľahko si môžeme zadovážiť takéto hnoje v Žiline, kde je fabrika na rozmanité umelecké hnoje. Tam je výsluha veľmi solidna, ceny ľavné, bez ohľadu na to, či kto v malom alebo vo veľkom kupuje.

J. Kozempel.

Vyzvanie k predplateniu!

Blížime sa ku koncu prvej štvrti bežiaceho roku, k tej dobe, keď sa predplatky na časopisy zvykly obnovovať. Túto príležitosť použijeme k tomu, aby sme po prvé tých ctených predplatiťelov, ktorým predplatok koncom tohoto mesiaca sijde, poprosili o čím rýchlejšie obnovenie tohože, za druhé ale aby sme poprosili všetkých priateľov, aby časopis náš čím dohutnejšie rozširovali.

Začiatkom bežiaceho roku sme časopis náš značne zväčšili, tak že je obsah jeho teraz už tak rozmanitý a bohatý, jako obsah žiadneho iného slovenského časopisu. Uznať musíme, že nás ct.

obecenstvo počilo dôverou svojou, lebo sa hŕnie pod naše zástavy. Dosiaľ sme ale nie spokojní s počtom čitateľov našich. Jako v stredoveku jeden francúzsky kráľ na tom nástojil, aby pod jeho panovaním každá rodina mala v nedeľu kura na obed, tak aj my to chceme, aby časopis náš nachádzal sa v nedeľu na stole každej slovenskej rodiny. A preto prosíme priateľov svojich, aby neustávali v rozširovaní «Opravdového Krestana.»

Programm náš zostane ten samý, za ktorý sme aj dosiaľ bojovali.

Jako dosiaľ, tak aj na ďalej úlohou našou bude dobrý ľud náš slovenský osvietiť a vystríhať, aby neveril tým mnohým novým priateľom, ktorí neprestajne dňom a nocou hlásali, jak veľmi sa starajú o náš slovenský ľud.

Tito noví priatelia sú «ľudári.» Falošnosť ich sme odhalili, jasne sme dokázali, že ačkoľvek už viac desaťročia žili medzi slovenským ľudom, nikdy sa nehlásili k nemu, nikdy ani len krížom slamy zaň nepreložili. Iba teraz odrazu sa stali takými veľkými priateľmi ľudu asice preto, **lebo to požaduje ich vlastný záujem.** Kto sa iba vtedy hlási k ľudu, keď to vyžaduje jeho osobný záujem, jeho osobný zisk, **ten nenie, nebol a nikdy ani nebude úprimným priateľom ľudu.**

Úlohou našou je ďalej chrániť náš, vždy vlastenecky smýšľajúci ľud pred panslávskymi agitáciami. Panslávski agitátori rozsievajú semeno nenávisťi v našom dobrom ľude oproti bratom Maďarom, s ktorými žijeme už od tisíc rokov bez toho, aby kedy bola povstala medzi nami nejaká nesvornosť. My sme užívali svoj materinský jazyk slobodne tisíc liet a užívame ho aj teraz. Nik nám ho nebral a nik nám ho ani neberie. Lúbili sme vlast našu a ľúbime ju aj teraz a ľubiť ju aj budeme. Nikdy sme nehľadali za hranicami bratov, ani ich nehľadáme, ani ich hľadať nebudeme. Bratmi sú nám Maďari, s tými žijeme a žiť budeme. **My sme boli vždy dobrí Uhria, nimi sme a nimi aj zostaneme.** Bojovali sme vždy za vlast našu drahú, krv svoju sme cedili za celistvosť jej, za zveladovanie jej. Rovné práva s bratmi Maďarmi a s inými vo vlasti žijúcimi národnosťami sme požívali vždy a ich aj požívame.

Bojujeme oduševnene proti zavádzaniam aj panslávskych agitátorov, ktorí sa usilujú zo srdca našich vybiť horúcu lásku k našej milej uhorskej vlasti.

Úfame sa, že ct. obecenstvo jako dosiaľ, tak aj naďalej počti oás *svojou dôverou a horlive bude rozširovať náš časopis.*

Časopis náš **stojí ročite len 2 zl.**

na pol roka 1 zl.

na štvrt roka — 50 krov.

Kto sosbiera 5 predplatiteľov, dostane časopis náš zdarma.

Dopisovatelia dostanú tiež zdarma časopis náš.

Predplatelia «Slovenských Novín» dostanú časopis náš za **pol ceny.**

Vlastenecký smer a zásady, ktoré zastávame, zaslúžia všestrannú podporu.

CHÝRNIK.

Jeho veličenstvo v hlavnom meste. Z Viedne oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ po veľkej vojanskej prehliadke, vo Viedni dňa 18. apríla odcestuje do Budapešti. Jeho veličenstvo asi za týždeň pobaví sa v hlavnom a sídelnom meste Uhorska a počas jeho pobytu bude vraj v budínskej kráľovskej palote dvorný bál, na ktorom kráľovnu zastupovať bude arcikňažna Augusta, manželka arcikniežata Ottu.

Zdravotný stav sv. otca. Zdravotný stav sv. otca nenie vraj cele uspokojivý, vzdor tomu, že sa rana na nohe po operácii pekne hojí. Časopisy oznamujú, že pápež často zamdlieva. Lekári sú tej mienky, že pápež dňa 11. apríla bude sa môcť zúčastniť na slávnostiach sriadených k počte sv. Leva.

Krst kráľovej pravnučky. Novonarodená dcérka arcikniežata Jozefa Augusta, syna arcikniežata Jozefa, obdržala pri krste meno Žofia.

Arcikňažna Štefania, vdova po dedičovi trónu, ako sme to už sdělili, cestuje po Stredozemnom mori a tieto dni navštívila miesto, na ktorom stálo mesto Pompeji, ktoré pred 1500 rokami láva a popol sopky Vezuva zasypal. Arcikňažna, ponevác jej matka belgická kráľovná sa už zotavuje, nepretrhne svoju cestu a z Talianska odcestovala na ostrov Korfu.

Konec dvorného smútku za kráľovnú. Dňa 17. t. m. skončil sa šesťmesačný dvorný smútok nariadený za zvečnelú kráľovnú Alžbetu. Dôstojníci a úradníci složia s ľavého ramena smútok označujúcu čiernu stušku, úrady nebudú viac vystavovať listiny, s čiernym rámcem a čiernym voskom pečatí listy, zovňajšie znaky smútku za nebohrou kráľovnou teda zmiznú, ale hlboký žiaľ za šlachetnou kráľovnou ostane večnou upomienkou v srdciach národov celej monarchie.

Mnoho učených ľudí. Nedávno sa uprázdnilo miesto liptovsko sv.-mikulášskeho cestára, ktoré bolo cestou súbehu zaplnené. O toto miesto, s ktorým spojené je 500 zlatých platu, 100 zlatých bytného a 92 zlatých cestovného paušálu uchádzalo sa 39 osôb a čo je v tomto pozoruhodné je to, že medzi uchádzačmi bolo viac takých ľudí, ktorí složili maturu na gymnáziach, ďalej jeden ešte nediplomovaný inžinier jako i jeden 15 rokov v nemocnici praktisujúci lekár, ktorému chybovala ešte posledná zkúška.

Ženba v panovníckych rodinách. Knieža Juraj komisár veľmocností na Kréte, onedlho zasľúbil sa vraj s anglickou kňažnou Viktoriou, mladšou dcérou walesského princa a vnučkou starej anglickej kráľovnej. Tento sňatok si vraj anglická kráľovná Viktoria vrele praje.

Alexander Erdély čestným mešťanom. Mesto Békés-Gyula na poslednom valnom zhromaždení s veľkým oduševnením zvolilo bývalého ministra pravosúdia dra Alexandra Erdélya za svojho čestného mešťana. Diplom čestného mešťanstva odovzdá Erdélyovi veľká deputácia.

Smrť. Karol Csemegi, skut. vnútorný tajný radca, bývalý štátny sekretár v ministerstve pravosúdia a niekdajší predseda trestného senátu kráľ. kúrie zomrel v Budapešti dňa 18. t. m. v 73. roku svojho života. Csemegi nadobudol si nebhynúcich zásluh okolo sriadenia nášho súdництва v novej dobe. Najvýznamnejším jeho dielom je nový trestný zákon, totižto V. zák. článok z roku 1878. zákonný. Tento nový trestný zákon vzbudil pozornosť v celom vzdelanom svete. Francúzska vláda dala ho preložiť, talianska vláda ale na základe tohto vypracovala návrh talianskeho trestného zákona. Bulharsko skoro doslovne osvojilo si Csemegiho dielo. Jeho veličenstvo za toto veľké dielo vyznačil ho stredným krížom rádu sv. Štefana. Roku 1882 utiahol sa na odpočinok a vtedy kráľ vymenoval ho za skutočného vnútorného tajného radcu. — Csemegi posledné časy chorľavel na influencu, ktorej i podľahol. Smrť jeho vzbudila všeobecnú sústrasť. Kráľ cestou kabinetnej kancelárie vyslovil svoju sústrasť skormútenej rodine. Csemegiho pochovali 20. t. m. za veľkej účasti obecnstva, členov vlády a zákonodarstva, advokátskej komory jako i rôznych súdov a odborných spolkov.

Večný odpočinok kniežata Bismarcka. Telesné pozostatky kniežata Bismarcka a jeho manželky 16. t. m. uložili na večný odpočinok v novom mausoleume vo Friedrichsruhe. Ako známo, Bismarckova rakev posiaľ ležala v jednej chyži Bismarckovho kaštieľu. Mausoleum teraz už vystavili a tak rakev mohli preniesť na to miesto, kde železný kancelár bude odpočívať večný sen. Smútočný výkon, pri ktorom bol prítomný nemecký cisár a syn Bismarckov Herbert, dial sa v najväčšej tichosti a jednoduchosť. Špalier stálo 1500 občanov s faklami v rukách a v mausoleume po krátkej bohoslužbe byly rakve uložené na svoje miesta a s tým sa tiehá pobrabná slávnosť skončila.

Keď sa krajčírsky tovaryš nahnevá. Krajčírsky tovaryšia v Budapešti mali tanečnú zábavu a istý Jozef Nemeš rád by bol tancoval s jedným pekným dievčatom. Dievča však vždy dalo košík Nemešovi, čo tak napajedilo krajčírskemu tovaryšovi, že sa počas tanca prikradol od chrbta ku dievčatu a rýchle vytiahnúc sebou prinesené nožnice odstrihnuť jej pekné v dvoch dlhých vrkoch visiace vlasy. Ohavným činom sošpatená deva pomstivého tovaryša oznámila trestnému súdu, kde ho naučila poriadku.

Požiare. Vo Vrbici (lipt. st.) dňa 12. t. m. večer o 9. hodine vypukol požiar, ktorému padly za obeť štyri krmom naplnené stodoly. Škoda obnáša 1334 zlatých a poistené bolo len 850 zlatých. Vyšetrovanie — jako Liptó píše — zistilo, že požiar zapríčinila nepozornosť Michala Fabriciho, ktorý si v svojej stodose zapálil na fajku a horiacu sirku odhodil. od ktorej sa potom slama v stodole zapálila. — V Ľubietovej dňa 15. t. m. vypukol v mestskom hostinci požiar, ktorý sa čoskoro rozšíril na celú budovu. Škoda obnáša viac tisíc zlatých. — V Levoči zúrilo dňa 17. tohoto mesiaca veľký požiar. Zhorelo 28 domov a 21 bočných stavísk. Škoda obnáša vyše 50.000 zlatých. Jako vzniknul oheň nevedno. — Podobne veľký požiar zúrilo v abauj-tornanskej obci Szakál dňa 15. t. m. Požiar vypukol za veľkého vetra a v krátkom čase vzdor všetkej pomoci zhorelo vyše 100 budov. Zhorel kostol, fara, škola a všetky verejné dudovy. Zvony spadly z väže a preborily sklepenie chrámu, v nešťastnej obci panuje teraz veľká bieda. Požiarom zapríčinená škoda obnáša okolo 100.000 zlatých, z čoho sa len málo prinavráti, lebo len niekoľkí boli poistení.

Veľké klamstvo s poštovými markami. Budapeštianska polícia objavila tieto dni veľké klamstvo, ktoré páchali štyria India s poštovými markami. Vec sa má tak, že tie zle potlačené hácky poštových známok, ktoré dozorom poverená komisia v štátnej tlačiarňi jako neupotrebitelné odhodí, zanesú do jednej tehelne a tam v prítomnosti komisie spália. Toto pálenie hárkov, na ktorých sa predsa vždy nachodilo aj niekoľko dobrých mariek, zabilo klin do hlavy bývalému ablegátovi neodvislej strany a účtovníkovi vo finančnom ministerstve Kolomanovi Szecsödymu a podplatiac knriča tehelne Jozefa Gašpareka pálenie hárkov v peciach tehelne prevádzal tak, že vždy z mariek ostala veľká bromada, ktoré potom Szecsödy pomocou juristu Karola Kuchinku rodom z Brezna a kupeckého pomocníka Rudolfa Pribičko speňažil po trafikách. Posiaľ zisteno, že Szecsödy a jeho spoločníci odpredali takýchto poštových známok v cene asi 40.000 zlatých. Teraz polícia stopuje aj tých trafikantov, ktorí stáli so Szecsödy v spojení a tak očakávať možno, že ešte mnohých zatknú nielen v hlavnom meste, ale i na vidieku, kde mal Szecsödy tiež mnoho riadnych odberateľov na ukradené známky. Odhalenie klamárskej bandy ktorej členovia: Szecsödy, Kuchinka, Pribičko a Gašparek jako i manželka Szecsödyho sedia už vo väzení, vzbudilo v hlavnom meste veľký ruch, menovite preto, že jej náčelník je býv. vyslanec Szecsödy. Szecsödy do r. 1892. bol krajinským vyslancom a členom neodvislej strany. Pri voľbách r. 1892. vypadol zo snemovne a neskôr vymenovali ho k finančnému ministerstvu za účtovníka s 1200 zl. platom. Policiu na stopu klamstva uviedla milienka Pribičkova, ktorú bol Petričko neverne opustil.

Zkaza lodí na Oceáne. Následkom posledných búrok, ktoré zúrily minulého týždňa na Veľkom oceáne, ztroskotalo sa na mori deväť anglických lodí, jedna austrálska, jedna americká a jedna nemecká loď. Na týchto loďach zahynulo asi 300 osôb.

Učítelia neplatia obecniu daň. Administratívny súd vyniesol po tieto dni významné uzavretie v záujme konfesionálnych a spolkových ľudových učiteľov. Vypovedal totiž, že ľudový učiteľ nemusí platiť obecniu daň. Historia tohoto zásadného uzavretia je nasledovná: Zpod platenia obecnej dane, ako známo, do posledných časov krom štátnych úradníkov oslobodení boli aj ľudoví učítelia. V novšom čase jednotlivé obce aj učiteľov obťažili obecňou daňou, lebo tak mudrovaly, že konfesionálni a spolkoví učítelia sú vytvorení z tejto výhody. Tak medzi iným i od jedného hlavnomestského učiteľa požadovali obecniu daň. Učiteľ súc presvedčený, že požiadavka je nezákonná, appelloval; magistrát a administratívny výbor hlavného mesta odvrhli appellátu, načo učiteľ podal ponosu ku administratívne mu súdu, ktorý svojím uzavretím pod číslom 2753. vypovedal, že ľudoví učítelia bezpodmienečne, teda nehľadiac na to či oni účinkujú pri štátnej, obecnej, konfesionálnej, spolkom vydržiaanej alebo pri súkromnej škole, oslobodení sú zpod obecnej dane, ktorej výhody nepozbavuje ich ani XXXVI. z čl. z. r. 1872., ani administratívny súdom minulý rok vynesené uzavretie č. 3.

Nešťastia. Na vrútoekkej železničnej stanici robotníka Ignáca Wachsbergera následkom jeho nepozornosti prešiel vlak, tak že nešťastník po pár hodinovom trápení skončil. — V trenčianskej obci Tižine jeden 7ročný chlapec ihral sa s dynamitovým patrónom, ktorý priniesli robotníci z tamojšieho kamenolomu. Patrón v ruke chlapecovej vybuchol a odtrhol chlapecovi všetky prsty. — V špiritusovej dielni v Turo-Tridvoroch (trenč. stol.) zamestnaný robotník menom Jozef Veres nebol pri robote dost opatrný tak že koleso stroja zachytilo mu pravú ruku a dodržgalo. Ku jeho uzdraveniu je málo nádeje.

Do trestnice odsúdený okresný sudca. Kráľ. súdna stolica v Zombori dňa 20. t. m. pojednávala sensačnú trestnú pravotu. Pred súdom stál bývalý zomborský okresný sudca Ján Keszler, ktorý zpreneveril peňažité pokuty a okrem toho oškodil i mnoho súkromných stránok. Súd uznal Keszlera za vinného a posúdil ho na päť rokov do trestnice. Tak obžalovaný jako i kráľ. fiškál apelloval.

Dezentor. Pred dvomi mesiacmi ušiel vojak Ferdinand Wolf od 71. pluku pešieho v Prešporku a teraz ho chytili v Anglicku, v meste Cardiffe, kde skoro zomrel hladom. Anglická polícia upovedomila o tom prešporskú a teraz v záležitosti úskoka tak prešporská polícia, ako i vojanská vrchnosť zaviedla vyšetovanie a už urobili poriadok, aby úskok dopravený bol z Anglicka nazpät do Prešporku.

Na smrť odsúdený vojak. Vo Veľkom Várade koncom minulého roku obecny vojak Demeter Krivode zabil a oraboval o pár groší vojanského kuchára Tomáša Breca a potom ho hodil do studne. Vojanský súd odsúdil vraha na smrť guľou. Ak vyšší vojanský súd nezmení smrtný výrok a nedostane milosť, tak Krivodea v šianoch veľko-váradskej pevnosti zastrelia.

Žandár vrahom. V Nagy-Szalánczi žandar Alexander Lukács zastrelil svojho predstaveného, strážameštera Gabriela Flerika, lebo ho tento pre rôzne neriady oznámil pri okresnom veliteľstve. Vrah potom v úplnom žandárskom vystrojení ušiel. Teraz ho stihajú.

Advokát je len advokát. Detmoldský knieža-regent nedávno spýtal sa tamojšieho advokáta Axmisenä o jeho mienku v otázke dedičnosti trónu kniežatstva Lippe-Detmold. Advokát dal mu odpoveď a potom žiadal si, aby za to knieža zaplatil. Knieža neplatil a pravotár zapravotil ho na 90.000 mariek. Teraz si toľkoto žiada za svoju radu.

Smutný román zo života. Jeden švédsky statkár pred ôsmimi rokmi chcel predať svoje majetky, aby sa mohol odsťahovať do Dánska. Konečne v svojom susedovi grófovi N. našiel kupca, ktorý jeho pozemky odkúpil. Keď sa kúpa stala, gróf prišiel na to, že predavač nepokračoval pri odpredaji cele správne, lebo mu predal viacej takých lesov, ktoré jemu úplne dľa práva neprislúchaly; ocestoval tedy ku statkárovi, aby žiadal o vysvetlenie. Povstala medzi nimi zvada a gróf opustil statkára vo veľmi rozčulenej nálade. Ako odišiel, statkár ofutoval svoju rozhodnosť a napriek tomu, že ho jeho manželka napomínala, aby len na druhý deň ocestoval ku grófovi cieľom smierenia, hneď sa vybral za grófom. Bolo v prostredí zimy, cestu kryl sneh a ľad a už sa stmievalo, keď sa statkár na snehoch vydal na cestu za grófom. Vzal sebou dva revolvery, lebo o ceste, vedúcej cez les, panovaly zlé povesti. Keď prišiel do hory z jedného revolvera vystrelil, aby sa presvedčil či je zbroj v dobrom stave. O krátky čas na to počul slabé stonanie a hnal v tom smere ďalej, zkaďe začul hlas a našiel tam človeka, ktorý krvácajúc z hlbkej rany ležal na snehu. Statkár ho zdvihol a ustrašený videl, že ranený človek je gróf N. Pokým snehom vymýval grófovi rana, približovaly sa druhé sane, na ktorých sedeli dvaja policajti. Ponevác statkára našli pozde v hore s človekom krvácajúcim a už skoro polomrtvým, zatkli ho a odviekli na najbližší policajny úrad. Gróf N. o niekoľko hodín zomrel bez toho, aby bol aspoň len na okamih prišiel k sebe. Statkára postavili pod obžalobu pre vraždu a ponevác guľa, ktorú našli v hlave zomrelého grófa úplne sa vhodila do statkárovho revolveru, z ktorého bol jeden náboj vystrelený, odsúdili ho na 20-ročný žalár napriek tomu, že ustavične uznával sa za nevinného. Na počutie tohoto chýru jeho nešťastná manželka zblaznela a bola odvezená do blázince, kde i zomrela. Jedinný syn statkárov v zúfalstve sa zastrelil. Nedávno zomrel v jednom švédskom väzení jeden zločinec, ktorý pred svojou smrťou sa priznal, že on bol vrahom grófa N. V tú noc pred ôsmimi rokmi ho napadol a aby ho obkradol strelil mu do hlavy, ale ušiel keď počul približovať sa sane a výstrel — nešťastného statkára. Nevinne odsúdeného pravda pustili na slobodu, ale ako na tele tak i na duchu ochrnil a osamele stojaceho úbohého človeka, ktorý niekdy viedol blažený rodinný život, len smrť môže oslobodiť od jeho útrap.

Smrť lakomca. V jednom francúzskom meste zomrel tieto dni hladom jeden človek, o ktorom len potom vysvitlo, že starý skupáň krem svojho domu, ktorý je cenený na 70.000 korún, zanechal po sebe bankoviek v hodnote 200.000 korún a zlata za 150.000 korún. Tento poklad poručil lakomec testamentárne jednému chudobnému učiteľovi, ktorý mu bol ďalekým pokrevným, ale len pod tou podmienkou, jak tento celý svoj život ztrávi v tom meste, lebo jak dedič len raz zanechá toto malé mesto, tak celý majetok pripadne štátu. Učiteľ napadnul túto prisnu podmienku pravotou.

Veľký požiar v New-Yorku. V jeduom z najväčších novoyorských hostincov, v Hotel-Windsore vypukol následkom odhodenej sirky v jednej izbe oheň, ktorý zachvátil celú budovu. Hotel, ktorý mal 6 poschodí a čítal vyše 600 chýz, stavaný bol prevažne z dreva a požiar sa tak rýchle rozšíril, že hostia bývajúci v hoteli nemohli sa ani so životom zachrániť. Mnohí z obrovskej výšky, 5—6 poschodia skočili dolu na ulicu, kde sa brozue dolámali a mrtví ostali ležať na dlažbe. Hasiči nemohli sa sblížiť k ohňu pre obrovskú horúcosť. Posiaľ poznali len jednu mrtvolu manželku istého Kirka, miliónára z Chikaga. Dosiaľ vytiahli 13 ženských a 2 mužské mrtvole. Ranených je 34, z ktorých 28 zomreli. Chýba ešte 60—70 osôb, o ktorých nevedno, čo sa s nimi stalo; pravdepodobne všetci zhoreli. Koľko ľudí zaplatilo životom pri tomto ohni, nevedno; to až vtedy budú môcť zistiť keď sboreniny a rupy hotelu odpratajú.

KU OBRÁZKU.

Otče môj! Jestli možné, odvráť tento kalich odo mňa.

A aj nastala doba, v ktorej Syn Boží Ježiš Kristus dokonával dielo vykúpenia ľudského človečenstva, aby ho zprostil večného zatratenia. Rota fariseov podlou zbraňou chcela vyhasiť svetlo pravdy a snovala plány zmocniť sa Syna Božieho. Nastaly ťažké dni zkušenia, ale Ježiš Kristus spokojnou dušou Syna Božieho prestál, pretrpel všetky trápenia, všetky muky aby zlomil moc diabla a človečenstvo vykúpil z večného zatratenia.

Keď sa blížily posledné dni a Pán Ježiš povečeral posledný krát so svojimi učedníkmi, aby pripravil sa k posledným veciam pojal svojich učedníkov na miesto, ktoré sa menovalo Getsemane a ležalo od brehu potoka Cedron na hore Olivetskej. Tu riekol im, aby ho počkali a pojmúce sebou len Petra, Jakuba a Jána počal sa rmútiť a tesklif, rieknuce: Smutná je duša moja až k smrti. Na to poodíduc máličko, padnul na tvár a začal sa vrele modliť: Otče môj! Jestli možné, odvráť tento kalich odo mňa, avsak nie jako ja chcem, ale jak ty chceš. Potom odišiel ku učedníkom, ale tí spali. I riekol Petrovi: Či nemohli ste ani hodinu bdieť so mnou? Bdite a modlite sa, aby ste nevošli v pokúšenie; duch zaiste je hotový ale telo mdlé. Potom po druhý krát odišiel a modlil sa: Otče môj! nemôže-li ma kalich tento minúť než aby ho pil, staň sa vôľa Tvoja! Potom opäť podíval sa na uče-

dníkov, ale tí zas spali. I nechal ich odpočívať a odišiel na miesto svojho modlenia modlil sa po tretie opäť tú istú modlitbu. A aj v tom ukázal sa Pánu Ježišovi anjel s neba a posilňoval ho. A Ježiš súc v boji so smrťou, horlivejšie sa modlil. I učineny bol pot jeho jako krupaje krve, tekúcej po zemi. A vstanúc posilnený modlitbou prišiel k učedníkom svojim a riekol im: Spite už a odpočívajte; aj priblížila sa hodina a Syna človeka zradzujú v ruky hriešnych. Vstaňte, poďme! už približuje sa ten, ktorý Syna človeka zradzuje.

K OBVESELENIU.

„Nešťastie.“

Opilec: Ja som ten najnešťastnejší človek na svete! Práve z tých kréiem ma vždy vyhodí, kde je pivo najlepšie!

Generál (pri vojenskej prehliadke): No synku, čo si pomyslíš, keď uzreš pri marši viac plukovnú zástavu?
Vojak: Že je vietor, pán generál.

ODKAZY REDAKCIE.

Ct. p. *L. u. . J.*: Dopis do tohto čísla prišiel opozdeno. Uverejníme v budúcom čísle.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 22. marca.

V budapeštianskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 72, zadok 76, polievková 76, jazyk 75, obličky, ľadviny 90, čistené 220 krov za 1 klgr. — *Baranina:* predok 38, zadok 48 krov za 1 klgr. — *Teľčina:* 76, lopatka 80, stehno 90 krov za 1 klgr. — *Bravčovina:* 58, stehno a lopatka 60 krov za 1 klgr. — *Šunka:* pražská 90, košická 000 krov za 1 klgr.

Masť: Sviňská 62 krov, loj 60 krov, slanina ku roztopeniu 58 krov a husacia masť 120 krov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 80, sliepku 100, kohúta 120 krov. Za jednu tučenú kačku 160, za tučenú hus 400 krov. — *Očistená drúbež:* kura 80, sliepka 130, kapúň 120 krov, hus 350 (za jeden klgr. 60 krov), morka za 1 klgr. 65 krov, a kačka za kus 150 krov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 45 kusov za 1 zl., menšie 16 kusov za 46 krov, ku čaju 6 kusov za 20 krov.

Ryby: Kapor 70, sumec 70, štika 60, zubáč 140, jesater 220, okuň 60 krov za 1 klgr.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 95, ku čaju 120 krov za 1 klgr. Brindza 24 krov za kilo. — Smotana 24 krov za liter. — Pár holubov 50 krov, divá hus —, divá kačka 80, jarabica — krov za kus. — Zajac za kus —zl. — krov. — 1 klgr. divej svine 60 krov, srny — krov. — Maltanské zemiaky nové 14 kr. za klgr.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
zlat.	16.70	16.00	15.50	14.90	14.20	13.50
číslo:	6	7	7½	8		
zlat.	12.60	10.30	7.50	5.70		

Pšeničné otruby drobné po zl. 4.30, hrubé po 4.20.

Zeleniny: *Zemiaky* ružiaky zl. 2.10—230, žlté

zl. 2.50—3.00, rožky zl. 5.00—6.00, biele zl. 1.40—175. za metr. cent. *Kapusta* (v hlávkach) zl. 4.00—10.00 m. c. *Cibuľa* zl. 5.00—6.00 m. c. *Zeler* 100 kusov zl. 1.00—150.

Strova: *Hrach* nový 80 kr., čistený starý 13—15 krov za klgr. *Šošovica*: domáca 7—9 za klgr. *Rižu* 10 krov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 13—18 krov, čierny 11—14 krov za kilogrammu.

Prosíme pozor dat'.

V Uhorsku veľmi je rozšírené v obchode závratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, závratníkom trochu na prsty klepol, všemožnými figlami napodobňujú ju a podvádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Uhorsku nedržím ani jednatela ani podomníka. Opravdovú kosu „sv. Antona“ len u mňa možno dostať.

Čtené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosy. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nie je hodná, aby sme ju do ruky chytli. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria týmto dotieravým odpredávačom zriedkavými líškavými výrazmi vychválených kôs. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhoveľa žiadostiam kupujúcich.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Tokých a takých uznání pôvod je ten, že je ona trváca, není ani prítvrdá, ani prílišká a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa ku kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponevadž následkom tohoto obyčaje zmäkne zadná časť kosy.

Veľa gazdov následkom chybného kovania aj tú najlepšiu kosu pokazí. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponevadž ona už vo vykovanom a vyprohovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kovaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom ostrení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci zamením.

Ceny kosí „Svätého Antona.“

Cena kusu:	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30	kr.
Dĺžka v centimetroch:	70	75	80	85	90	95	100.	

Amerganský kosový kameň (oslička) je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. **Striebornooceľová** habka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — **Oceľové kosáky** „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 6 kôs franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pridá.

Jozef Sohr v Somogy-Szille.

Kosa len vtedy je opravdová, jestli na stupni je môj ochranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Oceľová kosa „sv. Antona“ Sohra.**

Obrázkové cenníky zašlem zdarma.

(15).

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 21. marca.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75—80	9.70	10.45	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3200.—	3300.—
„ peštianska	75—80	9.90	10.55	Uhorská zlatá renta 4%	119.80	120.20	Pešt. uh. kupec. b.	1406.—	1410.—
„ stolnobebradská	75—79	9.90	10.50	„ korunová renta 4%	97.85	98.25	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	7950.—	8090.—
Raž (žito)	70—72	7.75	7.95	Uhorské regálové úpisý 4½%	160.50	161.50	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	595.00	597.00
Jačmeň na krm.	60—62	6.20	6.50	„ premiové úpisý	163.00	164.00	Záložné listy.		
„ na páľku	62—64	6.60	7.40	Uhorská tiskoo-segedínska požička 4%	141.50	142.50	Uhorského pozem. úverového ústavu 4%	96.50	97.50
„ na várku	64—66	7.60	8.40	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	121.00	122.00	Uhorského úver. záložného ústavu 4½%	100.95	101.90
Ovos	39—41	5.80	6.15	„ vyvážkové úpisý 4½%	96.75	97.75	Uh. úver. ústavu s prémion 4%	121.00	122.00
Kukurica	73	4.60	4.70	Spoločná požička v bež. peniazoch 4½%	101.00	101.50	Peniaze.		
Proso	—	4.15	4.30	Žreby.			Cisársky dukát	5.69	5.74
Repica	—	11.20	12.30	Spolku „Jó sziv“	3.50	3.80	Dvadsať-frankovník	9.56	9.60
Datelinové semä, luc.	—	48.—	58.—	Uhorského „Červeného kríža“	9.25	9.75	Nemecká ríšska marka	56.95	59.15
„ červené	—	39.—	42.—	Rakúskeho	20.50	21.00	Striebro	—	—
Svínska masť peštianska	—	54.50	55.00	Bazilika	6.20	6.70			
„ vidiecka	—	—	—						

Platný od 1. okt. 1898.

Vozný železničný poriadok.

Platný od 1. okt. 1898

Párkány-Nána - Léva. Léva - Garam-Berzencze					
Stanice.	triedy	osobný vlak		miešan. vlak	
		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
Párkány-Nána	ind.	5:35	9:05	4:05	—
Kőhid-Gyarmath	>	5:52	9:22	4:23	—
Kéménd	>	6:07	9:37	4:39	—
Bény	>	6:19	9:49	4:52	—
Csata	érk.	6:31	10:01	5:05	—
Oroszka	ind.	6:47	10:27	5:29	—
Garam-Damásd	>	6:57	10:37	5:39	—
Zeliz	>	7:09	10:50	5:52	—
Nagy-Salló	>	7:36	11:18	6:20	—
Alsó-Várad	>	7:53	11:35	6:37	—
Léva	érk.	8:10	11:52	6:54	—
Nagy-Koszmály	>	8:20	—	—	7:14
Kovácsi	>	8:38	—	—	7:38
Garam-Szt.-Benedek	>	8:46	—	—	7:43
Ujbánya	>	9:04	—	—	8:19
Rudnó	>	9:25	—	—	8:57
Garamrév	>	9:30	—	—	9:08
Zsarnóca-Fürészmalom	>	*9:41	—	—	*9:20
Zsarnóca	>	*9:47	—	—	9:29
Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	>	10:00	—	—	9:54
Geletnek-Szklénó (Sz.-für.)	>	10:13	—	—	10:12
Garam-Szt.-Kereszt	>	10:19	—	—	10:33
Saskó-Váralja	>	10:37	—	—	11:08
Jálna	>	*10:44	—	—	11:18
Garam-Berzencze	érk.	10:53	—	—	11:29
		11:00	—	—	11:37

Garam-Berzencze - Léva. Léva - Párkány-Nána.					
Stanice.	triedy	miešan. vlak		osobný vlak	
		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
Garam-Berzencze	ind.	—	4:25	—	12:30
Jálna	>	—	4:33	—	12:38
Saskó-Váralja	>	—	4:44	—	12:49
Garam-Szt.-Kereszt	>	—	5:01	—	1:06
Geletnek-Szklénó (Sz.-für.)	>	—	5:24	—	1:26
Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	>	—	5:35	—	1:34
Zsarnóca	>	—	6:02	—	2:00
Zsarnóca-Fürészmalom	>	—	*6:07	—	*2:05
Garamrév	>	—	*6:14	—	*2:12
Rudnó	>	—	6:30	—	2:23
Ujbánya	>	—	6:45	—	2:40
Garam-Szt.-Benedek	>	—	7:16	—	3:11
Kovácsi	>	—	7:27	—	3:32
Nagy-Koszmály	>	—	7:38	—	3:36
Léva	érk.	—	7:55	—	3:53
Alsó-Várad	ind.	5:05	—	9:45	4:25
Nagy-Salló	>	5:23	—	10:03	4:50
Zeliz	>	5:46	—	10:26	5:17
Garam-Damásd	>	6:08	—	10:49	5:51
Oroszka	>	6:20	—	11:01	6:04
Csata	>	6:31	—	11:11	6:23
Bény	>	6:38	—	11:18	6:32
Kéménd	>	7:09	—	11:36	6:57
Kőhid-Gyarmath	>	7:20	—	11:47	7:10
Párkány-Nána	érk.	7:33	—	12:00	7:25
		7:49	—	12:17	7:43

Tót-Megyer - N.-Bélicz. N.-Bélicz - Privigye-Bajmóc.

Stanice	triedy	osobný vlak		osobný vlak	
		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
Tót-Megyer	ind.	8:55	11:55	4:10	7:20
Annamajor	>	*4:06	*12:06	*4:21	*7:31
Nagy-Surány	érk.	4:17	12:17	4:32	7:42
Ondroho	ind.	*4:33	12:39	*4:48	8:02
Komjáth	>	4:45	12:51	5:00	8:14
Nagy-Kér 6. sz. őrh.	>	*4:59	*1:05	*5:14	*8:28
Ivanka	>	5:17	1:23	5:33	8:47
Nyitra	érk.	5:34	1:40	5:50	9:04
Kajsza 10. sz. őrh.	ind.	5:50	*1:56	6:06	—
Sarluska-Üzbégh	érk.	5:59	2:05	6:15	—
Vicsap-Apáti	ind.	*6:18	*2:25	*6:34	—
Szomorfalú	>	6:28	2:35	6:44	—
Nyitra-Ludány	>	6:51	3:02	7:07	—
Nagy-Tapolcsány	>	7:15	3:25	7:30	—
Bossány	>	7:32	3:42	7:47	—
Chynorán 15. sz. őrh.	>	7:42	3:51	7:57	—
Nyitra-Zsambokrét	>	7:49	3:58	8:04	—
Kis-Bélicz	>	*7:58	*4:07	*8:13	—
Nagy-Bélicz	érk.	8:02	4:11	8:17	—
			miesan.		
			4212		
Nagy-Bélicz	ind.	8:14	4:25	8:22	—
Simony	>	8:25	4:39	8:33	—
Nagy-Ugrócz	>	8:37	4:53	8:41	—
Oszlány	>	8:48	5:08	8:52	—
Nyitraszeg	>	8:57	5:20	9:01	—
Nemes-Kosztolány	>	9:18	5:43	9:17	—
Nyitra-Novák	>	9:32	6:01	9:30	—
Koós	>	9:45	6:17	9:43	—
Privigye-Bajmóc.	érk.	9:57	6:32	9:55	—

Privigye-Bajmóc - N.-Bélicz. N.-Bélicz - Tót-Megyer.

Stanice	triedy	osobný vlak		osobný vlak	
		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
Privigye-Bajmóc	ind.	4:05	—	11:35	4:55
Koós	>	4:17	—	11:49	5:07
Nyitra-Novák	>	4:30	—	12:06	5:19
Nemes-Kosztolány	>	4:48	—	12:29	5:34
Nyitraszeg	>	4:59	—	12:44	5:45
Oszlány	>	5:07	—	12:55	5:53
Nagy-Ugrócz	>	5:18	—	1:18	6:05
Simony	>	5:25	—	1:27	6:12
Nagy-Bélicz	érk.	5:34	—	1:38	6:21
				osobný	
				4205	
Nagy-Bélicz	ind.	5:39	—	1:53	6:36
Kis-Bélicz	>	*5:42	—	*1:57	*6:40
Nyitra-Zsambokrét	>	5:52	—	2:06	6:49
Chynorán 15. sz. őrh.	>	5:59	—	*2:12	*6:55
Bossány	>	6:08	—	2:22	7:04
Nagy-Tapolcsány	>	6:31	—	2:44	7:27
Nyitra-Ludány	>	6:50	—	3:07	7:46
Szomorfalú	>	7:13	—	3:33	8:09
Vicsap-Apáti	>	*7:19	—	*3:40	*8:15
Sarluska-Üzbégh	érk.	7:38	—	4:00	8:34
Kajsza 10. sz. őrh.	ind.	*7:48	—	*4:19	*8:44
Nyitra	érk.	7:59	1:49	4:30	8:55
Ivanka	ind.	8:22	2:07	5:32	9:23
Nagy-Kér 6. sz. őrh.	>	*8:37	*2:22	*5:47	*9:38
Komjáth	>	8:52	2:37	6:02	9:53
Ondroho	>	*9:01	2:47	*6:11	10:03
Nagy-Surány	érk.	9:12	2:58	6:22	10:14
Annamajor	ind.	*9:27	*3:18	*6:42	10:34
Tót-Megyer	érk.	9:37	3:28	6:52	10:44

Garam-Berzencze - Selmezbánya.

Stanice.	triedy	osobný vlak	
		I-III.	I-III.
Garam-Berzencze	ind.	12:22	6:25
Bélabánya	>	1:28	6:38
Selmezbánya	érk.	2:03	7:28

Selmezbánya - Garam-Berzencze.

Stanice.	triedy	miešan. vlak	
		I-III.	I-III.
Selmezbánya	ind.	9:30	2:56
Bélabánya	>	10:05	3:30
Garam-Berzencze	érk.	10:50	4:15

* Podmienečne vlak zastane.

Hrabé čísla značia nočné hodiny.

Tlačou cis. a krát. dvornej knižničiarne Viktora Hornvanszkeho v Budapešti.